

Aktuálne číslo časopisu *Culturologica Slovaca*

Prvé číslo piateho ročníka číslo časopisu *Culturologica Slovaca* sa rodilo v neľahkom období, keď svet v jeho novodobej ére zasiahla doposiaľ bezprecedentná vlna pandemického ochorenia COVID-19. Korona vírus determinoval všetky oblasti nášho každodenného života a výrazne ho ochromil. Počas tohto krízového obdobia (ktoré zďaleka neskončilo) sme boli nútení chtiac-nechtiac prehodnocovať náš doterajší život a hodnotovú orientáciu na individuálnej i kolektívnej úrovni – predovšetkým smerovanie ľudstva v kontexte globálnej environmentálnej krízy, ako aj negatívne aspekty fungovania človeka v globalizovanom hyperkonzumnom svete.

Viac ako inokedy sa tiež začali skloňovať v celospoločenskom (nielen mediálnom) diskurze termíny ako post-faktuálna éra, fake-news, hoaxy, konšpiračné teórie, alternatívne médiá, etc. Tieto termíny podliehajú permanentným ideologicko-manipulatívnym hrám. Pravda a fakty sú vystavené permanentnému prekrúcaniu, zneužívaniu, zamlčivaniu aj tabuizovaniu. Preto neprekvapuje, že mnohé štúdie piateho čísla „culturologicy“ sa venujú práve týmto aktuálnym témam.

Mgr. Andrea Chlebcová-Hečková sa vo svojej štúdiu venuje aktuálnym spoločenským problémom mediálnej reprezentácie xenofóbnych názorov s akcentom na hrozby migrácie ako nástroja mediálnej manipulácie. Autorka zároveň odкрýva teatralizačné tendencie, ktoré sa udomácnili v politických televíznych štúdiách aj v individuálnych politických prejavoch. Mgr. Erika Moravčíková, PhD. prináša vo svojej štúdiu kritický pohľad na jeden z aspektov života v post-faktuálnej ére, a tými sú ideologické hry na pravdu. V texte reflektuje a identifikuje propagandu ako kľúčový nástroj ideológie, a konkrétnym ideologickým a konkrétnym mediálno-manipulatívnym hrám sa venuje aj v rámci prípadovej štúdie. Štúdia Mgr. Andrei Olejárovej načrtáva a hodnotí globálnu pandemickú krízu prostredníctvom psychologických a sociologických sond a zároveň poukazuje na dôležitú súčasť mediálnych manipulácií prostredníctvom emócií, najmä hry so strachom pod vplyvom informačného zahltenia. Dvojica autoriek doc. Mgr. Lucia Spálová, PhD. a Mgr. Veronika Szabóová svoju štúdiu zamerali na veľmi atraktívnu tému art marketingu v digitálnom prostredí, v rámci ktorej tematizovali problematiku presahov umenia a marketingovej komunikácie. Autorka PhDr. Lucia Valková sa vo svojom príspevku venovala mimoriadne páľčivej a záorveň kontroverznej téme tzv. „kultúre smrti“, v ktorej reflektuje vzťah náboženstva a médií s tendenciami k značnej názorovej polarizácii v rozmanitých axiologických rozmeroch.

V sekcii Rozhľady čitateľ takisto nájde široké spektrum inšpiratívnych a podnetných príspevkov. Doc. Mgr. Miroslav Ballay, PhD. sa vo svojej štúdiu zaoberá reflexiou divadla a jeho nákazlivosťou v čase aktuálnej pandémie, pričom sa na situáciu s korona-krízou pozerá ako na príležitosť tvorivého postihnúť fenoménu divadla v spoločnosti. Autor nákazu vníma aj v hlbšej, recepcnej rovine „byť „nakazeným“ divadlom v stave aktívneho zasiahnutia.“ Často skloňovaný termín kríza v kontexte aktuálneho čísla problematizuje aj Mgr. Katarína Gabašová, PhD. Vo svojej štúdiu analyzuje tému „krízy“ a kriticky reflektuje najmä účelovú redukciu a infláciu tohto často sa vyskytujúceho pojmu. Preto v príspevku upriamuje pozornosť na metodologickú neujasnenosť a nejednoznačnosť definícií, čo ju privádza k výskumnej otázke: „je kríza slepou uličkou alebo ozdravným procesom?“ Mgr. art. Michal Kočíš zase prináša sondáž do je jednotlivých iniciatív kultúrnych a umeleckých komunit, pričom upozorňuje na viaceré úskalnia a limity realizácií ich aktivít v meste Nitra s tendenciou nájsť súvislejšiu

kontinuitu i determinačné faktory dramaturgickej koncepcie. Mgr. Jozef Palitefka, PhD. venuje svoj príspevok škále dôležitých problémov, ktoré sa týkajú chápania ľudského bytia, vystupujúcich v artikulácii otázky slobody, resp. slobodnej vôle v diele J. P. Sartra. Mgr. Jitka Rožňová, PhD. vo svojom príspevku približuje problematiku vzdelávania budúcich novinárov v oblasti základov estetiky a umenia. Súčasťou jej príspevku je i prezentácia výsledkov prieskumu vedomostí študentov zo spomínanej oblasti. PhDr. Lucia Valková si za tému svojho ďalšieho príspevku zvolila kulturológickú sondu do premien intimity a sexuality pod vplyvom technologického pokroku. Jej analýzy a reflexie používania sexuálnych pomôcok v intímnom styku sú obohatené o sondy do filozoficko-etických a morálnych aspektov metamorfóz intimity a lásky.

Ani v tomto čísle nechýbajú obhájené záverečné práce študentov Katedry kulturológie, ako aj tri recenzie. Zároveň sme číslo prvýkrát obohatili o novú sekciu – rozhovor.

Na záver si dovoľíme, milý čitateľ, ešte malé editorské povzbudenie do týchto turbulentných čias. Psychiater Radkin Honzák na margo korona-krízy napísal:

„Život je to, čo máme, a ne to, čo bychom si teď práli. Jsme ve světě s novými pravidly, která si potřebujeme osvojit. Odložme zběsilý slovník operující s pojmy *katastrofa, tragédie, jsme ve válce, příroda nás hodlá zničit, boží trest, Armagedon* a tak dále, což je tak dobré, aby se prodávaly noviny a časopisy, ale ne do každodenního života. Ze všech emocí nejvíce harmonizuje organismus radost, ať už jsou to drobné radosti života, které máme dělat sobě i druhým, nebo smích jako exploze radosti.“ (zdroj: <https://psychologie.cz/klic-silne-imunit/>)

Veríme, že vám aktuálne číslo časopisu *Culturologica slovacica* prinesie aspoň trochu radosti a potešenia. V mene celej redakčnej rady vám prajeme príjemné a inšpiratívne čítanie!

Erika Moravčíková
editorka čísla